

MEDDELELSER

FRA

DET NORSKE MYRSELSKAB

Nr. 3.

November 1905.

3die Aargang.

Redigeret af det norske myrselskabs sekretær, torvingeniør J. G. Thaulow.

STILLINGEN

INDTRUFNE BEGIVENHEDER I VORT OFFENTLIGE LIV, SOM VI ALLE KJENDER, MANER OS TIL MERE END NOGENSINDE FØR AT **UDNYTTE ALLE VORE HJÆLPEKILDER**, SAAAT VI OGSAA ØKONOMISK KAN ILÆVDE ET SELVSTÆNDIGT NORGE!

En bedre tilgodegjørelse af vore mange sumpige og vidtstrakte myrer er et af de midler, der vil kunne bidrage sit hertil.

Der er ogsaa tegn, som tyder paa, at der i »den nye arbejdsdag« vil blive taget fat med større kraft end hidindtil.

Blandt de mange arbeider for **opdyrkning af dertil skikkede myrer**, som forhaabentlig snart kan ventes paabegyndt, er udnyttelsen af *Mæresmyren* i Nordre Trondhjems amt. Herom henvises til en særskilt artikel fra sagkyndigt hold et andet steds i dette nr. af »meddelelserne«.

De smaa **torvstrølag** rundt om i bygderne, der som bekjendt i den sidste tid har skudt rask vækst — vi havde ifjor over hundrede anlæg —, er ogsaa iaar forøget med et betydeligt antal nye, og endnu flere er paa tale særlig i distrikter, hvor saadanne tidligere ikke forefandtes.

Resultaterne af de nylig foretagne prøver med torvstrørivere vil bidrage til at forbedre denne slags anlæg.

Af **torvstrøfabriker** er flere nye paabegyndt indeværende aar, og andre planlægges. Saaledes er der kommet i drift et par middels store torvstrøfabriker i *Farlsberg og Larviks* amt, og redaktør *Enger*, Gjøvik har paabegyndt udnyttelse af en ham tilhørende torvstrømyr under gaarden Enger i N. Land, hvor en mindre fabrik for salg af torvstrø vil blive anlagt næste aar. Den gjentagne gange omskrevne *Rustadmyr* i Vinger er af den tidligere eier solgt til brødrene ingeniør

EinarLund og agronom *Hjalmar Lund*, der sammen vil udnytte myren kombineret med gaardsbrug og skogdrift. Myren er hovedsagelig en torvstrømyr, der ligger lige ved jernbanelinjen, og hr. ingeniør E. Lund, der i sommer har gennemgaaet den svenske torvskole, vil først og fremst udarbejde omhyggelige planer med beregninger for myrens udnyttelse, forinden arbeidet paabegyndes. Til myrens udnyttelse har eierne erholdt et laan af offentlige midler (bygdemagasinfondet) stort kr. 5000,00.

Paa *Herremyren* pr. Aarnes st. er planlagt en torvstrøfabrik. Arbeidet vil blive paabegyndt med det første.

Uagtet vore torvstrøfabriker hidtil har havt nok med at forsyne det hjemlige marked og tildels har maattet konkurrere med indførsel fra Sverige, er der allerede gjort forsøg med at udføre torvstrø og torvmuld til andre lande, saaledes til Sverige, Danmark, Tyskland, England og Spanien. Hvorvidt dette vil kunne lykkes og blive lønnende beror paa, om man kan blive istand til at fabrikere produktet tilstrækkelig billig, og hertil trænges store anlæg, forbedrede arbeidsmetoder og tidsmæssigt maskineri.

Nye **brændtorvfabriker** har hidtil havt vanskeligt for at komme istand, da den forholdsvis billige stenkul og tildels rigelige tilgang paa billig ved mangesteds er en slem konkurrent, men, som gjentagne gange oplyst, har vi brændtorvfabriker, der betaler sig godt.

Det hidindtil i indskrænket maalestok drevne brændtorvanlæg paa *Rustadmyren* vil af de nye eiere efterhaanden blive udvidet og kompletteret, naar det viser sig, at man kan paaregne fornøden afsætning for produktet. Brændtorv fra dette anlæg vil blive benyttet til fortsatte forsøg med fyring af lokomotiver paa Flisenbanen samt til forsøg med opvarmning af stationsbygninger langs samme jernbanelinje i henhold til storthingsbeslutningen af 17. februar 1904.

I nærheden af Gjøvik er iaar gjenoptaget torvdrift paa en mindre brændtorvmyr, indkjøbt af *O. Mustad & Søn*. Brændtorven skal anvendes til metallurgiske øiemed ved firmaets jernvarefabriker.

Aspedammen Torvstrøfabrik pr. Fredrikshald tænker at udvide driften til ogsaa at omfatte brændtorvfabrikation. Myrselskabets sekretær har i den anledning i sommer undersøgt en torvstrøfabriken tilstødende brændtorvmyr, der viste sig at være af udmerket beskaffenhed og ligger umiddelbart ved jernbanelinjen.

I *flere bygder*, hvor det er daarlig med skogen, har man under overveielse at faa istand smaa brændtorvanlæg, og myrselskabet har

desuden sat sig i bevægelse for at faa indført anvendelsen af brændtorv ved vore *sæterbrug*.

Paa dagsordenen har længe staaet at faa anlagt en brændtorvfabrik paa *Heimdalsmyren* pr. Trondhjem. Denne myr er nu grundig undersøgt efter initiativ af *Trøndelagens myrselskab*, og vi skal i næste nr. af »meddelelserne« give endel oplysninger herom.

Naar vi saaledes nærer grundet haab om, at udnyttelsen af vore myrstrækninger snart vil gaa fremad med større fart end før, da er vi ogsaa nu bedre forberedt herpaa end tidligere, saar feilagtige anlæg forhaabentlig ikke paany skal kunne sætte myrsagen i miskredit.

Kjendskabet til vore myrer og disses udnyttelsesmuligheder er gjennemgeaende bedre. Fuldt brugbare maskiner og redskaber af forskjellig slags findes nu at faa kjøbt, og til at forestaa torvdriften har vi allerede flere unge mænd, der har uddannet sig specielt herfor og kjender alle brugbare torvberedningsmetoder.

Skal myrselskabet kunne udvide sin paabegyndte virksomhed, udrette mere og brede sig videre ud over landet, maa det have flere midler til sin raadighed. *Dette sker ved, at medlemsantallet forøges*, helst til det mangedobbelte. Myrselskabets medlemmer i by og bygd bør derfor henstille til sine bekendte at interessere sig for myrsagen ved at betale kr. 2,00 aarlig eller kr. 30,00 engang for alle og være medlem af det norske myrselskab.

Prøveeksemplarer af myrselskabets skrifter vil blive sendt gratis til hvilkenksomhelst adresse ved henvendelse til sekretæren.

J. G. T.

DET NORSKE MYRSELSKABS DELTAGELSE I AMTSUDSTILLINGEN I RISØR

BLANDT MIDLERNE til at fremme et af myrselskabets formaal »at *spredde kundskab om myrernes udnyttelse*« er ogsaa deltagelse i udstillinger. Der var iaar arrangeret en hel del amtsudstillinger rundt om i landet. Flere af disse afholdtes omtrent samtidig, og myrselskabets styre fandt, at man burde deltage i en af disse. Der valgtes en af de største, nemlig amtsudstillingen i Nedenæs, der afholdtes i Risør fra 24. september til 4. oktober.

Nedenæs amt er blandt dem, hvor myrsagen hidindtil har gjort mindst fremgang. Vistnok er der her som andetsteds i tidens løb dyr-